Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	12C/105/2006
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3106216350
Dátum vydania rozhodnutia:	09. 07. 2008
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Judita Knociková
ECLI:	

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Juditou Knocikovou v právnej veci navrhovateľa J. P., bytom D. N. V., P. H. XXXX/XXX,. zast. JUDr. Š. D., advokátom so sídlom v D. N. V., B. ul. č. XXXX/XXX. proti odporcovi P. V., bytom D. N. V., P. H. XXXX/XXX,. zast. JUDr. F. G., bytom I., Ľ. Š. XXX/X. o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

Odporca j e p o v i n n ý poskytnúť navrhovateľovi primerané zadosťučinenie spočívajúce v písomnom ospravedlnení sa za citovú ujmu spôsobenú smrťou jeho dcéry J. P., ktorej smrť zavinil, v lehote do 1 mesiaca od právoplatnosti rozsudku.

Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- Sk, do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej časti sa návrh z a m i e t a .

Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 95.148,-Sk k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Š. D..

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa svojim návrhom domáhal ochrany osobnosti. Žiadal, aby súd zaviazal odporcu k povinnosti poskytnúť mu primerané zadosťučinenie spočívajúce v písomnom ospravedlnení sa za citovú ujmu spôsobenú mu smrťou jeho dcéry, ktorej smrť zavinil.

Zároveň sa domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy za citovú ujmu vo výške 600.000,-Sk. Navrhovateľ uviedol, že odporca bol rozhodnutím Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T 31/2004 právoplatne uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví za to, že dňa 26.7.2003 nedal prednosť v jazde motocyklistky J. P., dcére navrhovateľa v dôsledku čoho došlo k zrážke a J. P. na následky zranení zomrela dňa 2.8.2003. Navrhovateľ svoj nárok zdôvodnil tým, že s tragickou smrťou svojej dcéry, ktorá v tom čase mala 20 rokov, sa nemôže dlhodobo vyrovnať. Pred 13 rokmi pred touto nehodou mu zomrela manželka a svoju rodičovskú starostlivosť plne sústredil na dcéru. Dcéra ukončila štúdium, zamestnala sa a stal sa z nej plnohodnotný človek, pripravený na život v spoločnosti, predovšetkým jeho zásluhou. Obdobie viac ako 13 života bez jeho manželky a matky dcéry ešte viac prehĺbilo jeho citový vzťah k dcére a boli si bližší, než je to obvyklé medzi rodičmi a deťmi. Navrhovateľ veril, že dcéra mu bude v živote oporou v najťažších chvíľach a keď bude treba, vráti mu jeho starostlivosť. V dôsledku jej úmrtia sa jeho život radikálne zmenil a to či už v oblasti rodinnej, pracovnej alebo spoločenskej. Utrpenú životnú traumu navrhovateľ zle prežíva. O stal precitlivený, v jeho zdravotnom stave sa vyskytujú depresie, sústavne pretrváva nespavosť napriek užívaniu liekov. Smrť dcéry poznačila jeho vzťahy k priateľom,

rodine najbližších, synovi, matke, svokrovi, s ktorým nedokáže komunikovať tak ako to bolo obvyklé pre úmrtím dcéry. Zostal apatický k problémom príbuzných, hoci oni potrebujú jeho pomoc. Po úmrtí dcéry nedokázal intenzívne pracovať ako živnostník, plne sa sústrediť na prácu, hoci neutrpel finančné straty. Jeho nevyrovnanosť spôsobuje aj pretrvávanie pocitu, že vinník - odporca nebol dostatočne potrestaný. Navrhovateľ pred smrťou dcéry sa zúčastňoval bežného spoločenského života. Po nehode prestal komunikovať s priateľmi a bývalí priatelia a známi stratili záujem o spoločenský styk s ním, pretože ho prepadávajú depresie a stále hovorí o smrti svojej dcéry. Navrhovateľ žiadal aj náhradu trov konania.

Odporca žiadal návrh zamietnuť z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal odôvodnenosť svojich nárokov, keďže z jeho strany nedošlo k žiadnemu porušeniu práv navrhovateľa chránených ustanoveniami § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Potvrdil, že bol právoplatne odsúdený a uvedomuje si svoje zavinenie a aj jeho a jeho rodinu bude ťažiť smrť dcéry navrhovateľa po celý život. Nebol si vedomí, že by svojím zavinením smrti dcéry navrhovateľa akýmkoľvek spôsobom porušil právo navrhovateľa na ochranu jeho osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, či súkromia, jeho mena alebo prejavov osobnej povahy. Pochyboval o tom, že by navrhovateľ stratou manželky a po rokoch aj dcéry utrpel traumu, z ktorej by sa len veľmi ťažko spamätával a k týmto stratám došlo len výlučne zavinením odporcu. Podľa odporcu navrhovateľ má zrejme zlé vzťahy s jeho blízkymi a kamarátmi bez toho, aby zavinenie odporcu a bez preukázania príčinnej súvislosti. Žalobu navrhovateľa považoval za špekulatívnu aj z dôvodu, že navrhovateľ sa zrejme domnieva, že jeho obviňovaním z porušenia jeho osobnostných práv sa vyriešia jeho osobné problémy v oblasti prispôsobivosti, adaptácie a komunikatívnosti s okolím. Poukázal na neúplné vyjadrenia navrhovateľa, keď zamlčal i pred psychiatrom existenciu svojich dvoch detí z družského pomeru i ďalšie skutočnosti. Odporca nežiadal náhradu trov konania.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a svedkov, oboznámením spisov tunajšieho súdu sp. zn. 15C 23/2006, 3T 31/2004 a zistil tento skutkový stav veci :

Z vyjadrení účastníkov a vyššie uvedených súdnych spisov nebolo sporné, že trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín zo dňa 16.4.2004 sp. zn. 3T 31/2004, ktorý

nadobudol právoplatnosť dňa 12.5.2004 bol odporca uznaný vinným za to, že dňa 26.7.2003 v čase o 22.35 hodine ako vodič motorového vozidla zavinil dopravnú nehodu, následkom ktorej motocyklistka J. P. - dcéra navrhovateľa, zomrela dňa 2.8.2003, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1,2 Tr. zákona za čo bol odsúdený na podmienečný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov a zákaz činnosti riadiť motorové vozidlá každého druhu v trvaní štyroch rokov. Platobným rozkazom tunajšieho súdu zo dňa 20.4.2006 č.k. 15C/23/2006-15, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.5.2006, bol odporca zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi náhradu vecnej škody z tejto nehody vo výške 42.290,- Sk s prísl.

Svedkovia Ing. K. K. a Ing. J. K., navrhovateľovi známi, potvrdili, že navrhovateľ bol pred nehodou veselý človek, ktorý viedol spoločenský život, ich rodiny sa navzájom stretávali. Po nehode sa z neho stal celkom iný človek. Uzatváral sa do seba, prestali sa navštevovať, nekomunikovali, nemal záujem o stretnutia. Tento jeho stav sa nezlepšil ani po piatich rokoch. Keď ho volali na návštevu, nemal záujem. Tvrdil, že ho nič nebaví. Zostal uzavretý sám so seba, bez života.

Svedkyňa D. Š. poznala navrhovateľa len od nehody, keď mu pomáhala vybavovať nejaké záležitosti po smrti dcéry. Zostali kamaráti a príležitostne sa stretávajú pri príležitostiach menín alebo narodenín. Snažila sa spolu so svojou dcérou a pani J. navrhovateľovi psychicky pomôcť, zaviesť rozhovor na veselšiu tému, ale navrhovateľ sa veľakrát vrátil k svojmu smútku. Zo začiatku hovoril, že nemohol spávať. Na nič konkrétne nenadával, na žiadne úrady. Jediné čo povedal, bolo to, že keby kupec, ktorý mal od dcéry odkúpiť jej motorku, prišiel o dva dni skôr, nemuselo sa to stať. Sám sebe si nič nevyčítal. Jeho intímny život nepoznala a na tému priateľky nereagoval.

Svedkyňa Mgr. Z. P., bývalá priateľka navrhovateľa, potvrdila, že spolu žili od leta 1993 do mája 1997, kedy sa rozišli pre zdravotné problémy ich spoločnej dcéry A.. Navrhovateľ mal pocit, že zlyhal a nevedel, čo robiť s A., čo ona nemohla akceptovať. Keď sa rozchádzali, na psychike navrhovateľa sa to nejako neprejavilo, nebol uzavretý. Príčinou ich rozchodu bolo aj to, že chcela ísť pracovať, ale navrhovateľ s tým nesúhlasil. Spolu majú ešte syna A.. Po smrti dcéry navrhovateľ prišiel pozrieť ich deti, bol v čiernom a pod vplyvom liekov, taký mimo. Bola s ním ťažšia komunikácia, ale na nikoho nenadával. Teraz je to o niečo lepšie, ale pri návšteve detí si vyžaduje ticho a pokoj. Väčšinou sedia na dvore, rozprávajú sa, ale navrhovateľ nie je nejaký veselý. Neprejavoval sa u neho stav seba ľútosti alebo seba obviňovania.

Svedok J. P. mladší, syn navrhovateľa potvrdil, že navrhovateľ bol pred nehodou veselý, spoločenský človek, chodievali na rôzne kultúrne a športové podujatia, na túry, grilovačky spolu aj s nebohou sestrou. Po nehode sa navrhovateľ uzavrel sám do seba, absolútne nikde s nimi nechodil. Väčšinou odmietol pozvania na stretnutie svojich známych a známych nenavštevuje. Nemá ani blízkych známych. Za posledných päť rokov sa tento stav nezlepšil, i keď sa navzájom navštevujú. Bavia sa len o práci a prestavbe domu. Na súdy a úrady nenadával, iba hovoril, že taký trest za smrť človeka bol nespravodlivý. Navrhovateľ dával za vinu dedovi, že dal sestre peniaze na motorku bez jeho vedomia. Dodnes sú vzťahy medzi nimi horšie, iba sa navzájom pozdravia. Navrhovateľ trval, aby sestra motorku predala. Navrhovateľ sám sebe nič nevyčítal. Svedok ďalej potvrdil, že v čase nehody navrhovateľ nemal žiadnu známosť a s pani P. sa rozišiel niekedy v roku 1997 alebo 1998. Žili

ako rodina aj s deťmi pani P. a s ich spoločnou dcérou A.. Všetci dobre vychádzali. Na mieste nehody boli odporca s manželkou arogantní. Raz Š. P. vytiahol odporcu, aby sa išiel navrhovateľovi ospravedlniť. Svedok nevedel, či sa odporca ospravedlnil, ale povedal niečo nevhodné. Písomne sa neospravedlnil a nepamätal sa či sa ústne ospravedlnil navrhovateľovi alebo jemu. Aj jeho zasiahla smrť sestry. Po nehode sa rozišiel s priateľkou, pretože chcel byť sám. Asi pol roka chodieval každý večer na cintorín. Psychicky mu pomohla až nová priateľka, s ktorou sa zoznámil polroka po nehode. Slovne ho ukludňovala, boli stále spolu a chodili na rôzne akcie a výlety.

Svedok MUDr. Š. H., ošetrujúci psychiater navrhovateľa potvrdil, že navrhovateľ prišiel za ním v roku 2005 v zlom psychickom stave a to s nespavosťou a obrovským napätím, ktoré ako prvé musel liečiť. Prišiel až po troch rokoch, pretože to spočiatku zvládal sám, stále na niečo čakal, stále sa to kumulovalo, sám sa trápil. Až keď prestal spávať, prišiel za ním. Diagnostikoval mu posttraumatickú stresovú poruchu, ktorá v sebe zahŕňa okrem depresie aj pocit krivdy a beznádeje. Tento stav sa u neho zafixoval tým, že príslušné orgány dlhšie konali a on mal pocit, že sa mu všetci vysmievajú. Keby došlo k nejakému zadosťučineniu, stav u navrhovateľa by sa o niečo zlepšil, ale bremeno smútku bude niesť stále. Ak keď časom sú tieto pocity plytšie, už sa ich nikdy nezbaví. Navrhovateľ mal ťažké poruchy spánku, ktoré odstraňovali liekmi. Jeho myšlienky sa mu stále vracajú, preto môže pracovať len chvíľu. Antidepresíva mu menil, upravoval tak, že navrhovateľ dokázal pracovať a fungovať. Dala sa čiastočne odkloniť aj nálada. Navrhovateľ mu rozprával, že po smrti manželky mal nejakú známosť, ale po smrti dcéry to padlo. Nepamätal si, či mu navrhovateľ hovoril, že ho opustila priateľka. Ak by to tak aj bolo, mohla ho opustiť z dôvodu, že sa takto zmenil a prestalo ju to baviť. Bol náchylný aj na myšlienku nadviazať známosť, ale potom zase od toho odstúpil. Rozhodne by mu to pomohlo. Takáto situácia býva po tragédii jeden až dva roky a pokiaľ sa to nevyrieši hneď , tento stav sa potom iba fixuje. Svedok nevedel zodpovedne povedať, či stav navrhovateľa bol spôsobený iba subjektívnymi alebo aj objektívnymi skutočnosťami.

Podľa § 11 Obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosť, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov svojej povahy.

Táto občianskoprávna ochrana osobnosti na rozdiel od administratívnoprávnej a trestnoprávnej ochrany je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe. Z toho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene či nezavinene, alebo vedome či nevedome. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov. Stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby.

Z vykonaného dokazovania bolo bez pochybností preukázané, že dopravnú nehodu, pri ktorej zahynula dcéra navrhovateľa, spôsobil odporca. Svedeckými výpoveďami bolo potvrdené, že u navrhovateľa ako otca obete nehody došlo k zásahu do jeho osobnostného práva - práva na zdravie, ktorého súčasťou je aj psychické zdravie. V súvislosti so smrťou dcéry bola narušená celistvosť jeho rodiny, bolo zasiahnuté do jeho súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, pretože ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Týmto došlo aj k zásahu do práva navrhovateľa na súkromný a rodinný

život. Smrť dcéry bola nečakaná, tragická a ním nezavinená udalosť, ktorá nenávratne pretrhla jeho dovtedajšie citové väzby, čím navrhovateľ stratil možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život. Uplatnenie trestnoprávnej zodpovednosti nevylučuje súčasné uplatnenie aj občianskoprávnej ochrany. Pritom nie je možné stotožňovať nemajetkovú ujmu s majetkovou ujmou a tiež nemožno opomenúť aj preventívne pôsobenie občianskoprávnej ochrany a psychologické hľadisko pôsobenia na pôvodcu neoprávneného zásahu.

Podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

V citovaných ustanoveniach § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ide o demonštratívny výpočet skutočností, ktoré odôvodňujú priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Citované ustanovenie uvádza ako jednu z možných zo skutočností zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti a zároveň necháva priestor pre použitie ďalších skutočností v závislosti od jednotlivého prípadu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, pričom prihliada na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

V prejednávanej veci nebolo bez pochybností preukázané, že by sa bol odporca ospravedlnil navrhovateľovi za spôsobený zásah do jeho osobnostných práv- práva na zdravie, práva na súkromný a rodinný život , preto súd zaviazal odporcu k povinnosti ospravedlniť sa navrhovateľovi podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd nepovažoval takého zadosťučinenie za postačujúce, pretože u navrhovateľa došlo k značnej miere k zhoršeniu kvality citového i rodinného života i psychického zdravia a priznal navrhovateľovi aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. U navrhovateľa síce nedošlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti, ale ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka obsahuje demonštratívny výpočet a neviaže priznanie náhrady nemajetkovej ujmy len na podmienku existencie značného zníženia dôstojnosti fyzickej osoby alebo vážnosti v spoločnosti ale umožňuje priznanie náhrady aj za iných podmienok. Z takúto inú podmienku súd považoval práve zhoršenie kvality citového i rodinného života navrhovateľa a zhoršenie jeho psychického zdravia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd určil s prihliadnutím na zamestnanie odporcu ako drobného živnostníka a reálnosť vymoženia priznanej náhrady. Vo zvyšnej časti návrh ako nedôvodný zamietol.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. súd priznal navrhovateľovi náhradu účelne vynaložených trov konania proti odporcovi v plnej výške, pretože výška plnenia závisela od úvahy súdu. Trovy konania pozostávali zo zaplateného súdneho poplatku z návrhu vo výške 41.000,-Sk a z trov právneho zastúpenia iba za náhradu nemajetkovej ujmy za 5 úkonov (prevzatie veci 28.6.2006, spísanie návrhu 7.7.2006, pojednávania 23.4.,9.6. a 9.7.2008) po 10.650,-Sk a režijného paušálu 2x 164,-Sk a 3x190,-Sk, celkom spolu 95.148,-Sk.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku m o ž n o podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne písomne dvojmo.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum, v počte 2 rovnopisov) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. (§ 42 O.s.p.).

Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

- rozhodoval vylúčený sudca,

- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,

- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (dôkazy sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, dôkazmi má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, účastník konania bez svojej viny nemohol dôkazy označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa),

- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, § 221 ods. 1 O. s. p.).

Ak si odporca nesplní povinnosť uloženú jej týmto rozsudkom riadne a včas, môže navrhovateľ podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).